

ju.remissvar@regeringskansliet.se
Justitiedepartementet

Skärpta och tydligare krav på vandel för uppehållstillstånd Ju2025/00812

Nedan följer Jönköping Universitys synpunkter på de förslag som presenteras i SOU 2025:33, med särskilt fokus på frågor som rör högskolesektorn och våra förutsättningar att fullfölja vårt uppdrag.

Sammanfattning

Jönköping University instämmer i de farhågor som redan framförts av ledningar vid svenska lärosäten, dvs att utredningen utgör:

- En risk för rättsosäkerhet för internationella studenter och forskare.
- Ett oproportionerligt intrång i studenters integritet.
- En negativ påverkan på Sveriges internationella attraktionskraft.

Rekommendationer:

- Förslaget om generell uppgiftsskyldighet för lärosäten avstyrks.
- Eventuell informationsdelning mellan lärosäten och Migrationsverket endast sker i väl avgränsade ärenden, med tydlig rättslig grund och rättssäker prövning.
- Regeringen genomför en djupare konsekvensanalys av hur dessa förslag påverkar högre utbildning, forskning, Sveriges internationella konkurrenskraft och grundläggande fri- och rättigheter.
- Högskolesektorn har en central roll i Sveriges kunskapsförsörjning. Det är avgörande att regelverket inte i praktiken motverkar möjligheten att anställa och behålla internationell kompetens.

1. Rättssäkerhet och proportionalitet

Utredningens definition av *bristande vandel* är vag och rättsosäker, med exempel som inkluderar ovilja att betala skulder, misskötsamhet eller kontakter med kriminella nätverk – utan att brott behöver vara begångna. Detta innebär att utlänningar, inklusive studenter och forskare, kan få sina uppehållstillstånd återkallade baserat på subjektiva och icke rättsligt prövade omdömen.

En sådan ordning riskerar att bryta mot grundläggande rättssäkerhetsprinciper och skapa en otrygg rättslig miljö för internationella studenter och forskare i Sverige.

2. Skydd av personuppgifter och studenternas integritet

Förslaget innebär att lärosäten ska dela omfattande personuppgifter utan konkret ärendebegäran. Exempel på uppgifter som nämns i utredningen inkluderar:

- Studieresultat och examinationer.
- Disciplinära beslut.
- Mejl- och telefonnummer, adress, kontaktpersoner.
- Information om bostad och obetalda hyror.
- Stipendieuppgifter.

Detta skapar en övervakningsliknande situation som riskerar att skada de internationella studenternas och forskarnas förtroende för svenska lärosäten och en betydande risk för intrång i individers aktivt följer upp studieavgiftsskyldiga studenter och rapporterar exempelvis studieavbrott. Dessa åtgärder syftar till att säkerställa att de studenter som beviljats uppehållstillstånd verkligen bedriver studier i Sverige, i enlighet med regelverket. Vi har tidigare lämnat remissvar på *Departementspromemorian Bättre migrationsrättsliga regler för forskare och studenter (Ds 2024:31)*, där vi betonade vikten av stabila, balanserade och förutsägbara migrationsrättsliga regler för att säkerställa att Sverige förblir en attraktiv destination för akademiska talanger.

Lärosätenas uppdrag är att utbilda och forska, inte att utreda studenters *vandel* eller rapportera till myndigheter i migrationsärenden.

3. Återkallelse på grund av annans agerande (Kap. 9.2, 9.5.1, 9.8.3)

I högskolesektorn bistår ofta lärosäten eller tredje part i migrationsärenden. Det är orimligt att individens tillstånd återkallas om fel uppgifter lämnats av annan aktör och individen agerat i god tro. I dessa fall bör beslut om återkallelse övervägas om felaktig information har lämnats från annan part än individen och individ har agerat i god tro.

4. Sveriges attraktionskraft som kunskapsnation

Utredningens förslag riskerar att avskräcka internationella studenter och forskare från att välja Sverige. Osäkerheten kring deras rätt att vistas i landet, även vid icke-straffbara handlingar, kan få allvarliga konsekvenser för Sveriges internationella anseende och för landets kompetensförsörjning inom utbildning, forskning och innovation.

Svenska lärosäten konkurrerar globalt om talanger, och en sådan lagstiftning skulle minska Sveriges förmåga att attrahera och behålla kvalificerade internationella studenter och forskare.

I detta ärende har rektor beslutat. Elin Ravenhill, HR-strateg har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också Marie Eriksson, HR-direktör deltagit.

Måns Svensson
Rektor, Jönköping University